

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Психологія екстремальних і кризових ситуацій»

(найменування освітньої програми)

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 053 «Психологія»

(шифр та найменування спеціальності)

галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

(шифр та найменування галузі)

СМЯ НАУ ОПП 17.03 (06) – 01 – 2020

Освітньо-професійна програма

Затверджена Вченою радою

протокол № 5 від 01.07.2020 р.

Вводиться в дію наказом ректора

Ректор

В.Ісаєнко

наказ № 257 від 10.07.2020 р.

КИЇВ

Стандарт вищої освіти України: другий (магістерський) рівень, галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність 053 «Психологія».

Стандарт вищої освіти затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки від 24.04.2019 р. № 564.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ освітньо-професійної програми

ПОГОДЖЕНО

Радою з якості університету

протокол № 4

від "25" "06" 2020 р.

заст.

Голова Ради з якості НАУ

(Ісаєнко В.М.)

Білоус О.М.

ПОГОДЖЕНО

Вченою радою факультету /навчально-наукового інституту

протокол № 4

від "25" "05" 2020 р.

Голова Вченої ради

факультету /навчально-наукового інституту

(Дейнега І.І.)

ПОГОДЖЕНО

Кафедрою (найменування)

протокол засідання № 11

від "22" "05" 2020 р.

Завідувач кафедри

(Сидорчук Л.А.)

ПОГОДЖЕНО

Студентською радою факультету/

навчально-наукового інституту

протокол № 4

від "25" "05" 2020 р.

Голова Студентської ради

факультету/ навчально-наукового інституту

(Марценюк А.)

ПЕРЕДМОВА

РОЗРОБЛЕНО РОБОЧОЮ ГРУПОЮ (спеціальності 053 «Психологія») у складі:

Гарант освітньої програми:

СИДОРЧУК Л.А.Б. – д.пед.н., професор, завідувач

кафедри управління професійною освітою

(підпис)

ЧЛЕНИ РОБОЧОЇ ГРУПИ:

ЗУБІАШВІЛІ І.К. – доцент, к.псих..н., доцент

кафедри управління професійною освітою

(підпис)

МОСКАЛЬОВ М.В. – к.псих.н., доцент

кафедри управління професійною освітою

(підпис)

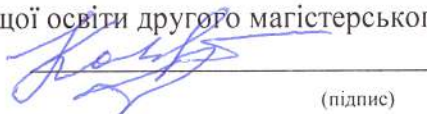
ЛАВРЕНКО О.В. – к.ф.н., доцент

кафедри управління професійною освітою

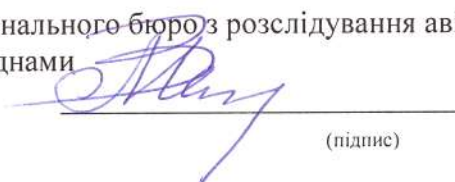
(підпис)

КОВАЛЕНКО В.В. – к.п.н., здобувач вищої освіти другого магістерського рівня спеціальності 053 «Психологія»

(підпис)

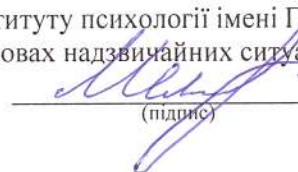
ТКАЧ В.Б. – провідний фахівець Національного бюро з розслідування авіаційних подій та інцидентів з повітряними суднами

(підпис)

Зовнішній стейкхолдер

Мельничук Т. І., к. псих. н., старший науковий співробітник Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України, тренер програми «Психологічна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій: підхід Резилієнс»

(підпис)

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (додаються).

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

	Система менеджменту якості. ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА ПСИХОЛОГІЯ ЕКСТРЕМАЛЬНИХ І КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ	Шифр документа	СМЯ НАУ ОПП 17.03 (06) – 01 – 2020
		Стор. 4 із 17	

1. Профіль освітньо-професійної програми

Розділ 1. Загальна інформація		
1.1.	Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Національний авіаційний університет, Навчально-науковий інститут неперервної освіти, кафедра управління професійною освітою
1.2.	Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Освітній ступінь магістр Освітня кваліфікація – магістр психології
1.3.	Офіційна назва освітньо-професійної програми та спеціалізації (за наявності)	ОПП Психологія екстремальних і кризових ситуацій
1.4.	Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
1.5.	Акредитаційна інституція	
1.6.	Період акредитація	
1.7.	Цикл/рівень	Другий (магістерський) рівень вищої освіти відповідає сьомому кваліфікаційному рівню НРК України
1.8.	Передумови	Наявність ступеня бакалавра
1.9.	Форма навчання	Денна, заочна
1.10	Мова(и) викладання	Українська
1.11	Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	http://ino.nau.edu.ua/
Розділ 2. Ціль освітньо-професійної програми		
2.1.	Підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців з особливим інтересом до певних галузей психологічної науки, професійними знаннями в галузі психології, здатних розв'язувати складні завдання і практичні проблеми у сфері психопрофілактичної, консультативної, психодіагностичної та психокорекційної роботи у різноманітних соціальних інститутах авіаційного сектору для забезпечення умов, які б сприяли розвитку особистості, розкриттю її потенціалу, збереженню психічного здоров'я та оптимізації діяльності, застосовуючи при цьому певні методи та інструменти.	
Розділ 3. Характеристика освітньо-професійної програми		
3.1	Предметна область (Об'єкт діяльності, теоретичний зміст)	Об'єкт діяльності: соціально-психологічні технології у професійній діяльності. Теоретичний зміст: система психологічних знань, базових категорій і понять, закономірностей, механізмів, методологічних підходів, пояснювальних принципів, науково-прикладних завдань.
3.2.	Орієнтація освітньо-професійної	Освітньо-професійна програма має прикладну

	програми	орієнтацію
3.3.	Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації (за наявності)	Спеціальна освіта в галузі психології та психології екстремальних і кризових ситуацій Ключові слова: екстремальна психологія, особистість, соціальна психологія, життєва криза, екстремальна ситуація, психологічна допомога, психологічне консультування, психологічна реабілітація, психодіагностика.
3.4.	Особливості освітньо-професійної програми	Програма орієнтується на інтеграцію знань з психології для забезпечення ефективності діяльності в даній галузі. Виконується в активному дослідницькому середовищі, є мобільною.
Розділ 4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання		
4.1.	Придатність до працевлаштування	Випускники програми можуть працювати у психологічних, реабілітаційних, кризових центрах, в органах державного управління й оборонних, силових і правоохоронних структурах, пенітенціарній службі, на підприємствах і організаціях, пов'язаних з підвищеним ризиком праці, зокрема, займати посади: психолога в авіаційній галузі; психолога в області різноманітних професій особливого ризику; психолога транспортних структур; психолога з підготовки фахівців професій особливого ризику; психолога систем виконавчої влади, міграційної служби тощо.
4.2.	Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти – доктора філософії. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
Розділ 5. Викладання та оцінювання		
5.1.	Викладання та навчання (методи, методики, технології, інструменти та обладнання)	Студентоцентроване навчання із застосуванням гуманістичного, інтегративного, диференційного та компетентнісного підходів, що спирається на широке застосування інноваційних педагогічних технологій вищої школи та активних форм навчання із застосування ІТ, проблемне і практикоорієнтоване навчання, самонавчання. Для організації самостійної роботи студентів використовується дистанційна форма навчання, реалізація якої забезпечується розробленими електронними навчальними курсами, які опубліковані в університетському віртуальному

		<p>освітньому середовищі Google Classroom (у складі G Suite For Education).</p> <p>Методи, методики та технології: методи теоретичного та емпіричного дослідження, валідні, стандартизовані психодіагностичні методики, методи аналізу даних, технології психологічної допомоги (тренінгові, психотерапевтичні, консультаційні, психодіагностичні).</p> <p>Інструменти та обладнання: комп'ютерна техніка, мультимедійні комплекси, інформаційні ресурси та програмні продукти, які застосовуються в освітній діяльності.</p>
5.2.	Оцінювання	<p>Письмові та усні екзамени (проблемні ситуації, наукові та професійні задачі), заліки, презентації, есе, поточний, модульний і семестровий контроль, захист курсової роботи, атестаційний екзамен, захист кваліфікаційної роботи.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, незараховано); 100-бальною шкалою та шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).</p>
Розділ 6. Програмні компетентності		
6.1.	Інтегральна компетентність (ІК)	<p>Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.</p>
6.2.	Загальні компетентності (ЗК)	<p><i>ЗК1.</i> Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p><i>ЗК2.</i> Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p><i>ЗК3.</i> Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p><i>ЗК4.</i> Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p><i>ЗК5.</i> Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p><i>ЗК6.</i> Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p><i>ЗК7.</i> Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p><i>ЗК8.</i> Здатність розробляти та управляти</p>

		<p>проектами.</p> <p><i>ЗК9.</i> Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p><i>ЗК10.</i> Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p>
6.3.	Фахові компетентності (ФК)	<p><i>ФК1.</i> Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.</p> <p><i>ФК2.</i> Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.</p> <p><i>ФК3.</i> Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.</p> <p><i>ФК4.</i> Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.</p> <p><i>ФК5.</i> Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.</p> <p><i>ФК6.</i> Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.</p> <p><i>ФК7.</i> Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.</p> <p><i>ФК8.</i> Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.</p> <p><i>ФК9.</i> Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.</p> <p><i>ФК10.</i> Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях</p> <p><i>ФК11.</i> Здатність розробляти та застосовувати превентивні та корекційні програми збереження психологічного здоров'я людини.</p> <p><i>ФК12.</i> Здатність активізувати психосоматичні ресурси особистості для її ефективного</p>

		<p>функціонування в екстремальних і кризових ситуаціях.</p> <p><i>ФК13.</i> Здатність організувати консультативну та/або психотерапевтичну взаємодію (індивідуальну чи групову), аналізувати та оцінювати її ефективність.</p> <p><i>ФК14.</i> Здатність орієнтуватися у різних моделях психологічної допомоги та адекватно обирати релевантну актуальним завданням психологічної практики.</p> <p><i>ФК15.</i> Здатність науково аналізувати чинники, що визначають динаміку психічних і соціально-психологічних процесів в екстремальних і кризових ситуаціях і в постекстремальний період</p>
Розділ 7. Програмні результати навчання		
7.1.	Програмні результати навчання (ПРН)	<p><i>ПР1.</i> Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно комунікаційних технологій</p> <p><i>ПР2.</i> Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.</p> <p><i>ПР3.</i> Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.</p> <p><i>ПР4.</i> Проводити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій</p> <p><i>ПР5.</i> Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p><i>ПР6.</i> Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p> <p><i>ПР7.</i> Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях</p> <p><i>ПР8.</i> Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації</p> <p><i>ПР9.</i> Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</p> <p><i>ПР10.</i> Здійснювати аналітичний пошук</p>

		<p>відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.</p> <p><i>ПР11.</i> Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p> <p><i>ПР12.</i> Інтегрувати іноземну мову в створення новітніх моделей та алгоритмів, які можуть бути однозначно й аргументовано використані в теоретичній та практичній психології.</p> <p><i>ПР13.</i> Диференціювати типи екстремальних ситуацій і форми поведінки людей в цих ситуаціях, прогнозувати можливі наслідки впливу певних екстремальних чинників на людину.</p> <p><i>ПР14.</i> Оцінювати психічний стан, прогнозувати динаміку його розвитку та надавати психологічну допомогу в екстремальних та кризових ситуаціях.</p> <p><i>ПР15.</i> Адекватно оперувати спеціальними термінами з області психології екстремальних і кризових ситуацій і станів.</p> <p><i>ПР16.</i> Вміти використовувати основні методи (методики) психологічної діагностики емоційного та психічного здоров'я фахівців, зокрема авіаційної галузі, та психологічної допомоги подолання професійних кризових станів.</p> <p><i>ПР17.</i> Здатність і готовність до складання програм діагностичного обстеження та психокорекційної (психотерапевтичної) роботи з наслідками екстремальних ситуацій</p>
Розділ 8. Ресурсне забезпечення реалізації програми		
8.1.	Кадрове забезпечення	До викладання дисциплін залучені науково-педагогічні працівники, які мають науковий ступінь та/або вчене звання за профілем, що відповідає освітній програмі, є провідними фахівцями у відповідній галузі, мають необхідний стаж наукової та педагогічної роботи. До освітнього процесу залучаються провідні фахівці-практики. Науково-педагогічні працівники систематично підвищують свою кваліфікацію, проходять стажування.
8.2.	Матеріально-технічне забезпечення	Для забезпечення навчального процесу, наукової, методичної, творчої діяльності

		студентів є необхідна матеріальна база та належне технічне забезпечення: спеціалізовані кабінети для проведення тренінгової та консультативної роботи, лекційні аудиторії, оснащені сучасним мультимедійним обладнанням, комп'ютерні лабораторії з відкритим доступом мережі Інтернет.
8.3	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Офіційний веб-сайт НАУ: http://nau.edu.ua/ Репозитарій НАУ: http://er.nau.edu.ua/ Офіційний сайт кафедри: http://ino.nau.edu.ua/ Заняття проводяться із використанням сучасного обладнання, в т.ч. мультимедійного, а також прикладного програмного забезпечення, віртуального освітнього середовища НАУ.</p> <p>Наявність навчально-методичного комплексу – сукупність нормативних та навчально-методичних матеріалів в паперовій та/або електронній формах, необхідних і достатніх для ефективного виконання студентами робочої програми дисципліни, передбаченої робочим навчальним планом підготовки студентів освітнього ступеня «магістр».</p> <p>Використання університетського віртуального освітнього середовища Google Classroom (у складі G Suite For Education) та авторських розробок науково-педагогічних працівників; підручників та навчальних посібників з грифом Вченої ради НАУ.</p>
Розділ 9. Академічна мобільність		
9.1.	Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Національним авіаційним університетом та іншими закладами освіти України.
9.2.	Міжнародна кредитна мобільність	Забезпечення мобільності у рамках програми співробітництва з зарубіжними університетами партнерами; забезпечення мобільності за індивідуальною ініціативою
9.3.	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Створення належних умов для забезпечення вимог навчального процесу з іноземними здобувачами вищої освіти

	Система менеджменту якості. ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА ПСИХОЛОГІЯ ЕКСТРЕМАЛЬНИХ І КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ	Шифр документа	СМЯ НАУ ОПП 17.03 (06) – 01 – 2020
		Стор. 11 із 17	

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

(із урахуванням змін, внесених відповідно до наказів від 08.07.2021 р. №397/од,
від 22.02.2021 р. №104/од)

2.1. Перелік компонент

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю	Семестр
1	2	3	4	5
Обов'язкові компоненти				
ОК1.	Ділова іноземна мова	3,0	Екзамен	1
ОК2.	Методологія прикладних досліджень	6,0	Залік, екзамен	1, 2
ОК3.	Екстремальна психологія	6,0	Екзамен	2
ОК4.	Кризова психологія	6,0	Екзамен	1
ОК5.	Актуальні проблеми психодіагностики	6,0	Екзамен	2
ОК6.	Сучасні теорії психологічного консультування та корекції	6,0	Екзамен	1
ОК7.	Актуальні питання клінічної психології	6,0	Екзамен	2
ОК8.	Переддипломна практика	7,5	Захист	3
ОК9.	Атестаційний екзамен	1,5	ДА	3
ОК10.	Кваліфікаційна робота	18	ДА	3
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		66,0		
Вибіркові компоненти				
ВК1	Дисципліна 1			
ВК2	Дисципліна 2			
ВКп	Дисципліна п			
Загальний обсяг вибірових компонент*:		24,0		
Загальний обсяг освітньо-професійної програми		90,0		

*Вибіркові компоненти обираються здобувачами вищої освіти із загальноуніверситетського та фахового переліків вибірових дисциплін.. Методика формування переліків та процедура вибору вибірових компонентів (навчальних дисциплін вільного вибору) наведені у Положенні про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вибір навчальних дисциплін у Національному авіаційному університеті.

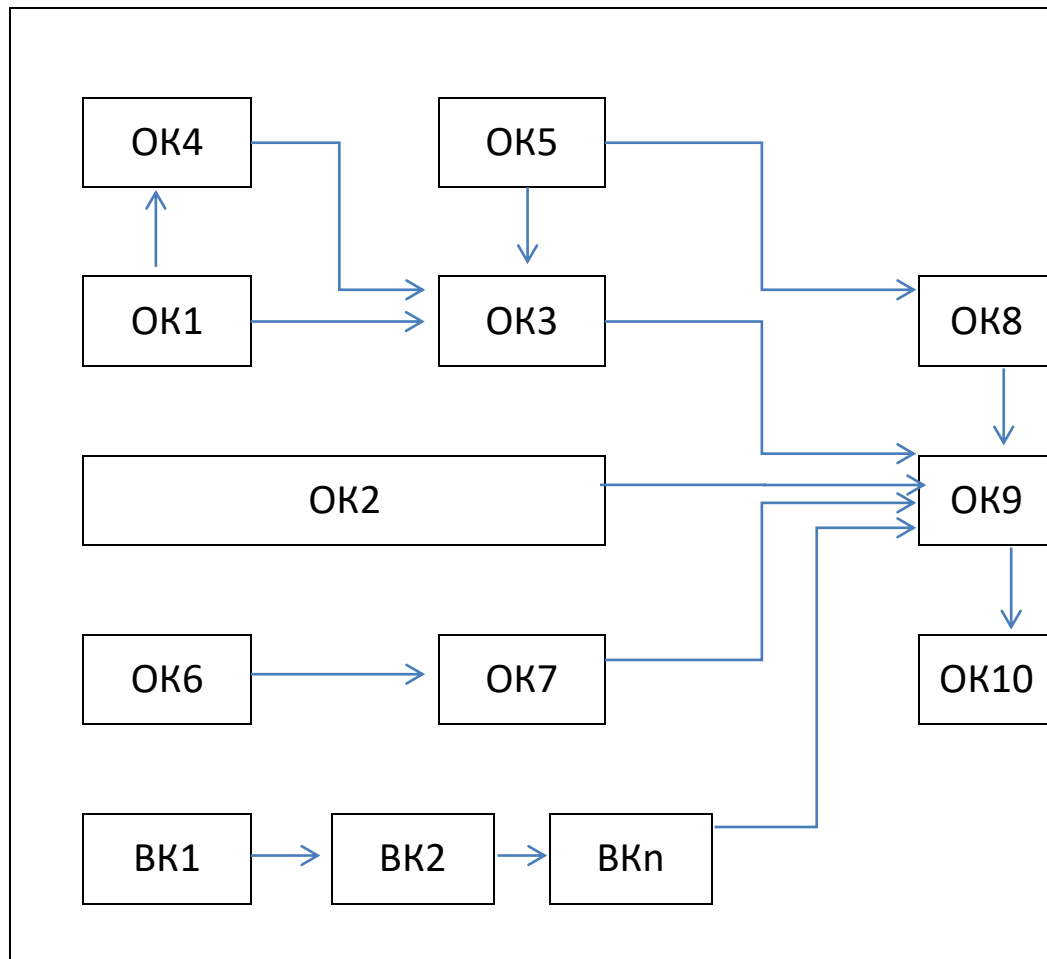

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

1 семестр

2 семестр

3 семестр

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Письмові та усні екзамени, заліки, презентації, есе, поточний, модульний і семестровий контроль, захист курсової роботи, кваліфікаційний екзамен, захист кваліфікаційної роботи.
Вимоги до атестаційного екзамену	Атестаційний екзамен за спеціальністю повинен перевіряти досягнення результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти та освітньої програмою.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота передбачає самостійне розв'язання складної задачі або комплексної проблеми у сфері психології, що супроводжується проведенням досліджень та/або застосуванням інноваційних підходів та характеризується невизначеністю умов і вимог. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Кваліфікована робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ВК1	...	ВКn*
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ЗК1			+	+	+	+	+	+	+	+			
ЗК2					+								
ЗК3				+				+	+	+			
ЗК4			+		+		+	+	+	+			
ЗК5			+										
ЗК6			+	+		+	+	+	+	+			
ЗК7			+				+	+	+	+			
ЗК8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ЗК9				+		+	+	+	+	+			
ЗК10		+											
ФК1	+						+	+	+	+			
ФК2	+				+								
ФК3			+	+	+	+	+	+	+	+			
ФК4				+	+	+	+	+	+	+			
ФК5			+	+			+	+	+	+			
ФК6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ФК7			+	+		+	+	+	+	+			
ФК8		+				+	+	+	+	+			
ФК9			+	+	+	+							
ФК10				+	+	+	+	+	+	+			
ФК11				+		+	+	+	+	+			
ФК12				+		+	+	+	+	+			
ФК13			+	+		+	+	+	+	+			
ФК14				+	+		+	+	+	+			
ФК15			+		+		+	+	+	+			

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ВК1	ВК2	...	ВКn*
ПРН1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				
ПРН2					+		+	+	+	+				
ПРН3				+	+					+				
ПРН4			+	+	+	+	+	+	+					
ПРН5			+	+		+				+				
ПРН6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				
ПРН7		+							+	+				
ПРН8				+	+					+				
ПРН9			+						+	+				
ПРН10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				
ПРН11				+			+	+	+	+				
ПРН12		+								+				
ПРН13					+	+	+	+	+					
ПРН14				+	+				+					
ПРН15				+	+	+	+	+	+	+				
ПРН16			+	+			+	+	+					
ПРН17				+	+		+	+	+					

* Вибіркові компоненти обрані з загальноуніверситетського та фахового переліків вибіркових дисциплін університету, кількість вибіркових компонент визначається виходячи із загального обсягу вибіркових компонент (кредитів) освітньої програми.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ Г. С. КОСТЮКА

01033, м. Київ, вул. Паньківська, б. 2 Тел. 288-33-20, 288-19-63

№ _____

**Пропозиції щодо удосконалення змісту
освітньо-професійної програми «Психологія екстремальних та
кризових ситуацій»**

другого (магістерського рівня) вищої освіти

за спеціальністю 053 Психологія

галузі знань 05

Соціальні та поведінкові науки

Актуальність вивчення впливу екстремальних та кризових ситуацій на особистість зумовлена зростанням кількості екстремальних ситуацій у житті всієї світової спільноти та окремої людини. Проблема стійкості особистості в нестабільному світі стає нагальною; дослідження соціально-психологічних детермінант цієї стійкості виступає чинником забезпечення життєдіяльності.

Широкий спектр екстремальних впливів, з якими стикається людина в процесі життєдіяльності, їх актуальність, з одного боку, і накопичені знання з психологічних аспектів взаємодії з ними, з іншого, роблять актуальним створення курсу з психології екстремальних та кризових ситуацій для студентів психологічних спеціальностей. Основними цілями введення цього курсу є: по-перше, підвищення загального рівня компетентності майбутніх фахівців, який відповідає сучасним досягненням психологічної науки і

практики; по-друге, формування у студентів певного орієнтованого підґрунтя для їх подальшої спеціалізації, яка зараз користується попитом.

Психологія посідає провідне місце серед інших наук у дослідженні проблем екстремальних та надзвичайних ситуацій. Суттєвим досягненням психологів є розробка комплексного уявлення про систему наукових понять, прикладних наукових досліджень, присвячених вивченню закономірностей функціонування психіки людини в екстремальних умовах; умінь планування та надання екстреної психологічної допомоги людям у екстремальних ситуаціях.

Запропонована освітньо-професійна програма «Психологія екстремальних та кризових ситуацій» дозволяє забезпечити сучасну та якісну підготовку магістрів психології в сфері професійної психології. Визначені освітньою програмою фахові компетентності та результати навчання засвідчують високий рівень професійної підготовки випускників, забезпечують достатньо широке коло їх професійної діяльності та високу конкурентоздатність на ринку праці. Ефективність освітнього процесу забезпечується його логічною побудовою, чітко продуманою та збалансованою структурою програми, раціональним поєднанням теоретичного навчання та практичної підготовки.

Програма курсу дозволяє надати студенту цілісне уявлення про структуру та характер психологічних аспектів діяльності особистості в екстремальних умовах і в кризовий період розвитку особистості; систему наукових психологічних понять, що відображають цю структуру; знання про ключові проблеми та завдання, які стоять перед особистістю в процесі взаємодії з екстремальними ситуаціями, а також основні методологічні принципи та теоретичні основи для їх вирішення.

У якості побажання вважаємо, що в структурі фахових компетентностей слід звернути увагу на формування у майбутніх фахівців здатності застосовувати методи діагностики екстремальних та кризових станів, ідентифікувати їх з конкретними впливами стресорів, які їх викликають; конструктивні методи формування готовності до подолання екстремальних та кризових ситуацій і методи саморегуляції.

З огляду на потреби ринку праці, зміст представленої освітньої програми, високий рівень забезпечення освітнього процесу, вважаємо за доцільне рекомендувати освітньо-професійну програму «Психологія екстремальних та кризових ситуацій» для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія.

Кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник лабораторії організаційної та соціальної психології Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України, тренер програми «Психологічна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій : підхід резильянс»

Т.І. Мельничук

Власноручний підпис
Т.І. Мельничук
СТВЕРДЖУЮ
Вчений секретар
Інституту психології
імені Г.С. Костюка
НАПН України